

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
КІРОВОГРАДСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

26.03.2018

м. Кропивницький

№1- р/к

Справа №09 - ВДР/11-17

Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та накладення штрафу

Адміністративна колегія Кіровоградського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення), розглянувши матеріали справи №09 - ВДР/11-17 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції комунальним підприємством «Нілот» (код за ЄДРПОУ 34262959, місцезнаходження: вул. Промислова, буд. 20-а, смт. Добровеличківка, Добровеличківський р-н, Кіровоградська обл., 27000) (далі – КП «Нілот», Підприємство), розпочатої розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 30.11.2017 №10-рп/к, та подання з попередніми висновками від 29.12.2017 № 51-П/ВДР (далі – Подання), -

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 30.11.2017 №10-рп/к розпочато розгляд справи №09 - ВДР/11-17 за ознаками вчинення КП «Нілот» порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов значної конкуренції на ринку вивезення твердих побутових відходів в територіальних межах смт. Добровеличківка Добровеличківського району Кіровоградської області.
- (2) Порушення вчинене шляхом формування та застосування необґрунтованих тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів з урахуванням рівнів рентабельності, які перевищують граничні рівні, встановлені діючим законодавством.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (3) Відповідачем у справі є КП «Нілот».
- (4) КН «Нілот» зареєстровано як юридична особа відповідно до Витягу з ЄДРПОУ АД №107413 від 23.04.2014, дата державної реєстрації, дата та номер запису в ЄДРПОУ 09.08.2006, 12.06.2007, 1 427 120 0000 001224.
- (5) Згідно Статуту, затвердженого Добровеличківською селищною радою від 27 лютого 2014 року, КП «Нілот» є юридичною особою. Предметом діяльності Підприємства є, у тому числі, послуги з вивезення сміття.
Згідно Витягу з ЄДРПОУ, видами діяльності Підприємства є:
- організування поховань і надання суміжних послуг (код за КВЕД 96.03)
  - вантажний автомобільний транспорт (код за КВЕД 49.41)
  - збір, очищення та постачання води (код за КВЕД 36.00)
  - каналізація, відведення й очищення стічних вод (код за КВЕД 37.00)
  - збирання безпечних відходів (код за КВЕД 38.11).
- (6) КП «Нілот» у розумінні ст.1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

3. ПРОЦЕДУРНІ ДІЇ

- (7) Організація поводження з відходами, вивезення побутових відходів, їх утилізація врегульовані Законами України: «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про відходи», «Про житлово-комунальні послуги», постановами Кабінету Міністрів України: від 10 грудня 2008р. №1070 «Про затвердження Правил надання послуг з вивезення побутових відходів», від 21 липня 2005р. №631 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з надання житлово – комунальних послуг», від 16 листопада 2011 року № 1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів», від 26 липня 2006 р. №1010 «Про затвердження Порядку формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів».
- (8) Згідно статті 1 Закону України «Про відходи»,
- відходи - будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення;
  - поводження з відходами - дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.
  - послуги з вивезення побутових відходів - збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування.
- (9) Згідно із пунктом «е» частини першої статті 16 Закону України «Про відходи» підприємства, установи та організації усіх форм власності у сфері поводження з відходами мають право, зокрема, на участь у конкурсах на набуття права виконання послуг у сфері поводження з побутовими відходами на певній території.

- (10) Відповідно до пункту 7 Додатку 1 до Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 №1173, одним з критеріїв відповідності конкурсних пропозицій кваліфікаційним вимогам є вартість надання послуг з вивезення побутових відходів.
- (11) Згідно підпункту 15 пункту 4 розділу Порядку проведення конкурсу з надання житлово-комунальних послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2005 р. №631, організатором конкурсу готується конкурсна документація, яка повинна містити, у тому числі, розрахунок ціни/тарифу на надання послуг чи посилення на нормативно-правовий акт, відповідно до якого вони розраховуються. Підпунктом 16 пункту 4 цього Порядку до критеріїв конкурсної пропозиції відноситься, зокрема вартість послуг.
- (12) Як вбачається з інформації, отриманої від Добровеличківської селищної ради, виконавчим комітетом проводились конкурси на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території смт. Добровеличківка. До критеріїв визначення переможця цих конкурсів було віднесено, зокрема, вартість надання послуг, яка не повинна перевищувати економічно обґрунтовані тарифи.
- (13) За результатами проведених конкурсів, виконавчим комітетом Добровеличківської селищної ради визнано виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів комунальне підприємство «Нілот», з яким укладено відповідні договори.

4. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ НА РИНКУ

- (14) Становище КП «Нілот» на ринку вивезення твердих побутових відходів в територіальних межах смт. Добровеличківка, Добровеличківського району Кіровоградської області визначалось відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика).
- (15) **Об'єктом аналізу** щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: КП «Нілот», яке надає послуги на ринку вивезення твердих побутових відходів в територіальних межах смт. Добровеличківка, Добровеличківського району Кіровоградської області.
- (16) **Товарні межі ринку** визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів, у межах якої споживач, за звичайних умов, може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого. Перелік товарів складається з товарів (товарних груп), які обертаються на відповідній території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) (пункт 4.1 Методики).
- (17) Згідно пункту 2 Правил надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2008 р. №1070, побутові відходи – відходи, що утворилися в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (крім відходів, пов'язаних з виробничою

- діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення; тверді відходи – залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, продукції, що не можуть у подальшому використовуватись за призначенням.
- (18) Відповідно до Закону України «Про відходи» - послуги з вивезення побутових відходів - збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування.
- (19) Згідно пункту 1 Порядку формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №1010 від 26 липня 2006 р. до послуг з вивезення побутових відходів належать операції поводження з побутовими відходами (збирання, зберігання, перевезення, перероблення, утилізація, знешкодження та захоронення), що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування.
- (20) Отже, товаром на зазначеному ринку є послуга з вивезення твердих побутових відходів.
- (21) Товарні межі ринку визначаються шляхом формування груп взаємозамінних товарів, у межах якої споживач, за звичайних умов, може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого (пункт 5.1 Методики).
- (22) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) мають ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (23) Одним з показників взаємозамінності товару є подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання товару, подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо; наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи); відсутність суттєвої різниці в цінах.
- (24) Послуга з вивезення твердих побутових відходів є однорідним товаром за своїм функціональним призначенням та не має товарів - замінників і тому товарними межами ринку є вивезення твердих побутових відходів. З точки зору споживача, послуги з вивезення твердих побутових відходів, що надаються Підприємством, не мають замінників.
- (25) Споживачами послуг виступають фізичні особи (населення), бюджетні установи та юридичні особи (підприємства та організації) смт. Добровеличківка, які уклали з КП «Нілот» договори на вивезення твердих побутових відходів.
- (26) Територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) є територія зі сферою відносин купівлі товару (групи товарів), у межах яких за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар, і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- (27) Обґрунтуванням територіальних меж ринку є визначення мінімальної території, на якій економічно доцільне та можливе забезпечення попиту на вивезення твердих побутових відходів. Зокрема, в межах смт. Добровеличківка КП «Нілот» укладає договори на вивезення твердих побутових відходів як із фізичними, так і з юридичними особами. Отже, територіальними межами ринку є смт. Добровеличківка – сфера діяльності Підприємства.

- (28) **Часовими межами ринку**: 2014р. -2017р.р.
- (29) **Визначення потенційних конкурентів та бар'єрів вступу на ринок.** КП «Нілот» не має конкурентів на ринку з вивезення твердих побутових відходів в територіальних межах смт. Добровеличківка, та у часових межах 2014-2017р.р.. Бар'єрами вступу на ринок надання послуг з вивезення твердих побутових відходів є: економічні бар'єри - наявність спеціалізованого транспортного засобу для можливості надання такої послуги; та адміністративні бар'єри – згідно Закону України «Про відходи», суб'єкт господарювання має бути переможцем конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів, який проводиться органом місцевого самоврядування.
- (30) **Визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку.** Відповідно до частини 2 статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» монопольним (домінуючим) становищем вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку товару перевищує 35 відсотків.
- (31) КП «Нілот» за результатами проведених виконавчим комітетом Добровеличківської селищної ради конкурсів на визначення суб'єкта господарювання виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів на території Добровеличківської селищної ради, був переможцем цих конкурсів та виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів згідно укладених договорів.
- (32) Частка Підприємства на ринку з надання послуг з вивезення твердих побутових відходів протягом 2014-2017 р.р. в територіальних межах смт. Добровеличківка становить 100%.
- (33) Таким чином, КП «Нілот» упродовж 2014-2017 років є суб'єктом господарювання, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку вивезення твердих побутових відходів в територіальних межах смт. Добровеличківка, Добровеличківського району Кіровоградської області з часткою 100%.

5. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (34) Згідно пункту 13 Правил надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2008р. №1070, плата за надання послуги нараховується відповідно до умов договору і тарифів, що формуються відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26 липня 2006р. №1010.
- (35) Згідно пункту 3 частини 2 Порядку формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №1010 від 26 липня 2006 р. (Далі – **Порядок**), формування тарифів на ці послуги здійснюється безпосередньо підприємством (виконавцем послуг). Пунктом 21 частини 2 цього Порядку передбачено, що рівень рентабельності формується з урахуванням необхідності сплати податку на прибуток підприємств та спрямування частини отриманого прибутку на технічне переоснащення підприємств і не повинен перевищувати в цілому по підприємству 12 відсотків, а для категорій споживачів - бюджетних установ та інших споживачів - 15 та 50 відсотків відповідно.

- (36) КП «Нілот» було сформовано тарифи на послуги з вивезення твердих побутових відходів для споживачів цих послугта подано їх на затвердження до Добровеличківської селищної ради. При цьому, під час формування зазначених тарифів, Підприємство застосовувало граничні рівні рентабельності для різних категорій споживачів, затверджені рішенням виконавчого комітету Добровеличківської селищної ради від 30 січня 2014р. №3 «Про затвердження граничного рівня рентабельності на послуги КП «Нілот»», а саме, для населення – 12%; для бюджетних установ – 35%; для інших споживачів – 50%, що було зроблено в порушення існуючого в державі Порядку формуваннятарифів на ціпослуги.
- (37) В результаті вказаних дій, рішенням виконавчого комітету Добровеличківської селищної ради від 25 вересня 2014 року №71 «Про встановлення тарифів на послуги водопостачання, водовідведення, вивіз твердих побутових відходів» було встановлено необґрунтовані завищені тарифи з вивезення твердих побутових відходів, які Підприємство застосовувало до всіх категорій споживачів цих послуг.
- (38) Таким чином, КП «Нілот»було сформовано,та, при стягненні зі споживачів плати за послуги з вивезення твердих побутових відходів, застосовано необґрунтованозавищені тарифи, всупереч положень пункту 21 частини 2 вказаногоПорядку.
- (39) Відтак, за умови наявності значної конкуренції на ринку умови надання послугКП «Нілот» були б іншими, що зумовлювалось би конкурентними змаганнями та необхідністю надання в рамках такого змагання споживачам послуг більших альтернатив з метою досягнення переваг у ціновій конкуренції.
- (40) Отже, дії КП «Нілот» призвели до ущемлення інтересів споживачів, які, у зв'язку відсутністю конкуренції на цьому ринку, вимушені нести додаткові витрати під час споживання послуг.

6. ВІДПОВІДЬВІДПОВІДАЧА НА ПОДАННЯ З ПОПЕРЕДНІМИ ВИСНОВКАМИ У СПРАВІ

- (41) На Подання з попередніми висновками КП «Нілот» листом від 17.01.2018 № 10 повідомило Відділення провизнання факту вчинення порушення, а також, про те, що Підприємством вживаються заходи щодо усунення даного порушення. КП «Нілот» здійснено розрахунки нових тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів, в яких враховано висновки, наведені у Поданні та застосовано рівні рентабельності відповідно до Порядку. Внаслідок чого, в тарифах для населення рівень рентабельності знижено з 12% до 5%, для бюджетних установ – з 35% до 12%, для інших споживачів – з 50% до 20%.В цілому по Підприємству рівень рентабельності становитиме - 12%.
- (42) Листом від 26.03.2018 №47 КП «Нілот» повідомлено Відділення,що Рішенням виконавчого комітету Добровеличківської селищної ради від 22.02.2018 №13 «Про встановлення тарифів на вивезення твердих побутових відходів» встановлено тарифи на ці послуги з урахуванням вищевказаних рівнів рентабельності.Відтак, КП «Нілот» протягом розгляду справі усунуто порушення щодо формування необґрунтовано завищених тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів.

7. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (43) Таким чином, матеріалами справи доведено, щодії комунального підприємства «Нілот»(код за ЄДРПОУ 34262959, місцезнаходження: вул. Промислова, буд. 20-а, смт. Добровеличківка, Добровеличківський р-н, Кіровоградська обл., 27000)щодо формування тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів в супереч положень пункту 21 частини 2 Порядку формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 липня 2006 року, та застосування необґрунтовано завищених тарифів при стягненні плати зі споживачів послуг, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов значної конкуренції на ринку.

8. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (44) На вимогу Відділення від 13.03.2018р. №01-12/372 щодо надання інформації про доходи Підприємства за 2017 рік, КП «Нілот» листом від 13.03.2018р. №43 надано копію Декларації на прибуток підприємств за 2017 рік, згідно якої сума доходу КП «Нілот» становить 2 816 233 грн.
- (45) Згідно абзацу другої частини 2 статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за порушення передбачене пунктом 2 статті 50 цього Закону, на Підприємство накладається штраф, у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (46) На вимогу Відділення від 26.01.2018 №01-12/135 КП «Нілот» листом від 29.01.2018 №14 надало інформацію про доходи, отримані Підприємством від надання послуг з вивезення твердих побутових відходів споживачам смт. Добровеличківка, Добровеличківського району Кіровоградської області в розмірах: у 2014 році -90,8 тис. грн., у 2015 році - 196,2 тис. грн., у 2016 році - 269,9 тис.грн., у 2017 році – 334,9 тис.грн.
- (47) При визначенні розміру штрафу враховане наступне:
 - КП «Нілот» вжито заходи щодо усунення порушення до прийняття рішення у справі №09-ВДР/11-17;
 - співпраця Підприємства з Відділенням під час розгляду справи №09-ВДР/11-17, що сприяла з'ясуванню обставин справи (наявна інформація на вимоги Відділення надавалась вчасно в повному обсязі).
- (48) Враховуючи вищенаведене, керуючись статтями 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3(2), 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 р. № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 р. за № 291/5482, із змінами та доповненнями, пунктом 29 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених

розпорядженням Антимонопольного комітету від 19.04.1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 року №169-р), із змінами та доповненнями, адміністративна колегія Кіровоградського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, -

ПОСТАНОВИЛА:

- (49) Визнати, що комунальне підприємство «Нілот»(код за ЄДРПОУ 34262959, місцезнаходження: вул. Промислова, буд. 20-а, смт. Добровеличківка, Добровеличківський р-н, Кіровоградська обл., 27000)протягом 2014-2017р.р.займало монополію (домінуюче) становище на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів у територіальних межах смт. Добровеличківка Добровеличківського р-ну Кіровоградської області з часткою 100%.
- (50) Визнати дії комунального підприємства «Нілот»(код за ЄДРПОУ 34262959, місцезнаходження: вул. Промислова, буд. 20-а, смт. Добровеличківка, Добровеличківський р-н, Кіровоградська обл., 27000)щодо формування тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів в супереччя з визначеного в державі Порядку формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, та застосування необґрунтовано завищених тарифів при стягненні плати за послуги зі споживачів, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополією становищем на ринку шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов значної конкуренції на ринку.
- (51) Взяти до відома, що в ході розгляду справи КП «Нілот» вжито вичерпних заходів щодо усунення порушення.
- (52) За вчинене порушення, викладене в пункті 50 цього рішення, накладити на комунальне підприємство «Нілот»(код за ЄДРПОУ 34262959, місцезнаходження: вул. Промислова, буд. 20-а, смт. Добровеличківка, Добровеличківський р-н, Кіровоградська обл., 27000)штраф у розмірі 26160 (двадцять шість тисяч сто шістдесят) грн.
- (53) Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з дня одержання рішення.
- (54) Згідно із частиною восьмою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Відділення, що підтверджують сплату штрафу.
- (55) Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.